

Γεωγραφία Α γυμνασίου

B1.2

Χωρίζοντας το φυσικό περιβάλλον σε ενότητες

Σαχινίδης Συμεών

Προκειμένου να μελετήσουμε το φυσικό περιβάλλον, το χωρίζουμε σε 4 ενότητες, οι οποίες δεν είναι ανεξάρτητες η μία από την άλλη.

1. **Ατμόσφαιρα:** Είναι η αεριώδης μάζα που περιβάλλει τη Γη και περιέχει οξυγόνο, άζωτο, υδρατμούς και άλλα αέρια.
2. **Λιθόσφαιρα:** Αποτελείται από το έδαφος, μέσα στο οποίο ή πάνω του ζούνε τα φυτά και τα ζώα, και το υπέδαφος, μέσα στο οποίο βρίσκεται ο άνθρωπος νερό, κοιτάσματα μετάλλων, πετρελαίου και φυσικού αερίου.
3. **Υδρόσφαιρα:** Περιλαμβάνει το νερό των ωκεανών, που αποτελεί το μεγαλύτερο μέρος της συνολικής μάζας των νερών της Γης, τους υδρατμούς, τους πάγους, τις λίμνες, τα ποτάμια και τα υπόγεια ύδατα.
4. **Βιόσφαιρα:** Αποτελείται από τις περιοχές της ατμόσφαιρας, της λιθόσφαιρας και της υδρόσφαιρας, στις οποίες υπάρχει ζωή. Ο άνθρωπος παρεμβαίνει στη βιόσφαιρα περισσότερο από οποιονδήποτε άλλο οργανισμό, προκειμένου να καλύψει τις ανάγκες του.

B2 Ατμόσφαιρα

B 2.1 Η σύνθεση της ατμόσφαιρας, η θερμοκρασία, οι άνεμοι

Το μεγαλύτερο μέρος της μάζας της ατμόσφαιρας είναι συγκεντρωμένο στα πρώτα χιλιόμετρα από τη Γη. Είναι σχεδόν αδύνατη η ύπαρξη ζωής στα ανώτερα στρώματα της ατμόσφαιρας λόγω των **ακτινοβολιών** και της

έλλειψης οξυγόνου. Η ατμόσφαιρα απορροφά ένα μεγάλο μέρος της υπεριώδους ακτινοβολίας, που έρχεται από τον ήλιο, δημιουργεί τους **χρωματισμούς** του ουρανού και σ' αυτή διαδίδεται ο ήχος.

Η ατμόσφαιρα αποτελείται από τα εξής στρώματα:

- 1. Ιονόσφαιρα:** Είναι το ανώτερο στρώμα της ατμόσφαιρας.
- 2. Στρατόσφαιρα:** Σ' αυτή βρίσκεται η **οζονόσφαιρα.** Το **όζον** απορροφά τις βλαβερές ακτίνες του **Ήλιου.**
- 3. Τροπόσφαιρα:** Είναι το κατώτερο στρώμα και σ' αυτήν εκδηλώνονται τα περισσότερα μετεωρολογικά φαινόμενα.

Η **θερμοκρασία** του αέρα εξαρτάται από:

1. το **υψόμετρο του τόπου,**
2. **την απόσταση του τόπου από τη θάλασσα και**
3. **την απόσταση του τόπου από τον Ισημερινό.**

Να ξέρω:φυσικό περιβάλλον:

όλοι οι ζωντανοί οργανισμοί και όλη η μη ζωντανή ύλη που υπάρχει στη Γη.

έδαφος: το επιφανειακό (εξωτερικό) στρώμα της λιθόσφαιρας Αποτελείται από χαλαρό (όχι συμπαγές) υλικό, κυρίως από θραύσματα πετρωμάτων και οργανική ύλη σε αποσύνθεση.

υπέδαφος: το στερεό στρώμα συμπαγούς υλικού που βρίσκεται κάτω από το έδαφος. Αποτελείται από πετρώματα.

1. Γιατί χωρίζουμε το φυσικό περιβάλλον σε ενότητες; Ποια σχέση έχουν αυτέςμεταξύ τους;

Απάντηση

Η μελέτη του φυσικού περιβάλλοντος είναι δύσκολη, καθώς αυτό είναι πολύ μεγάλο και επειδή οι σχέσεις ανάμεσα στα στοιχεία που το αποτελούν είναι πάρα πολλές και πολύπλοκες. Για να κάνουμε επομένως τη μελέτη του πιο εύκολη, το χωρίζουμε σε πιο μικρές ενότητες (τμήματα).

Οι ενότητες αυτές δεν είναι ανεξάρτητες, αλλά αλληλεπιδρούν μεταξύ τους. Έτσι, όταν συμβαίνει κάτι σε μία από αυτές, επηρεάζονται και οι υπόλοιπες.

2. Ποιες είναι οι ενότητες (τα τμήματα) του φυσικού περιβάλλοντος;

Απάντηση

Τα τμήματα στα οποία χωρίζουμε το φυσικό περιβάλλον είναι τέσσερα: η ατμόσφαιρα, η λιθόσφαιρα, η υδρόσφαιρα και η βιόσφαιρα.

3. Πώς εξαρτάται ο άνθρωπος από τα τμήματα του φυσικού περιβάλλοντος;

Απάντηση

Όλα τα τμήματα του φυσικού περιβάλλοντος έχουν σημασία για τη ζωή γενικά του ανθρώπου: α) Η ατμόσφαιρα τον προστατεύει από τις βλαβερές ακτινοβολίες του Ήλιου και περιέχει το οξυγόνο, που είναι απαραίτητο για την αναπνοή. β) Η υδρόσφαιρα επηρεάζει θετικά το κλίμα και προμηθεύει το νερό που χρειάζεται ο άνθρωπος να πίνει. Άλλωστε το νερό αποτελεί περίπου το 70% της μάζας του ανθρώπινου σώματος, γ) Η λιθόσφαιρα είναι ο χώρος όπου κυρίως ο άνθρωπος αναπτύσσει τις δραστηριότητες του, οικοδομεί και κατοικεί. Επίσης διαθέτει κοιτάσματα τα οποία του είναι χρήσιμα με πολλούς τρόπους. δ) Η βιόσφαιρα περιλαμβάνει όλα εκείνα τα είδη των οργανισμών από τα οποία ο άνθρωπος εξασφαλίζει την τροφή του. Επίσης περιλαμβάνει ορισμένους οργανισμούς που του ομορφαίνουν το περιβάλλον, τα καλλωπιστικά φυτά, ή του κάνουν... παρέα, τα κατοικίδια.